

ДАНИ ПРО АВТОРА

Грозян Ніна Федорівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української філології
Кримський інженерно-педагогічний університет
вул. Севастопольська, 22, м. Сімферополь, Крим
e-mail: n.f.grozyan@mail.ru

ДАНИЕ ОБ АВТОРЕ

Грозян Нина Федоровна, кандидат филологических наук, доцент, заведующая кафедрой украинской филологии
Крымский инженерно-педагогический университет
ул. Севастопольская, 22, г. Симферополь, Крым
e-mail: n.f.grozyan@mail.ru

DATA ABOUT THE AUTHOR

Grozyan Nina Fedorivna, Candidate of Philology, Head of the Department of Ukrainian Philology
Crimean Engineering and Pedagogical University
Crimea, Simferopol, 22 Sevastopol Street
e-mail: n.f.grozyan@mail.ru

УДК 81'373.4

DOI 10.5281/zenodo.1493115

З ІСТОРІЇ ФОРМУВАННЯ НАУКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Масликова О. С.

У статті розглядається питання вивчення важливих етапів формування наукового стилю української мови та наукової термінології в цілому. Вказується на тематичні групи термінів, які найпершими виокремилися в українській мові. Визначається, що спеціальні дослідження наукового стилю мови розпочалися ще в 60-х роках минулого століття і відображені в спеціальних монографічних працях, в яких учені вказують на специфіку матеріалів наукового стилю, на особливості його об'єктивних характеристик і відмінні риси від інших мовних стилів. Важливим є вивчення теоретичних питань, які дають можливість більш детально дослідити

історію та етапи формування наукового стилю української мови. Вказуються імена вчених, які мали вирішальний вплив на процес формування наукової термінології. Визначається, що кінець XIX – початок XX століття – важливий період, коли загальнонаукова термінологія була представлена в достатньо повному обсязі в лексичних матеріалах української мови.

Ключові слова: науковий стиль, загальнонаукова термінологія, спеціальна термінологія, науковий термін.

С ИСТОРИИ ФОРМИРОВАНИЯ НАУЧНОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ УКРАИНСКОГО ЯЗЫКА

Масликова О. С.

В статье рассматривается вопрос об изучении важных этапов формирования научного стиля украинского языка и научной терминологии в целом. Указывается на тематические группы терминов, которые сформировались в числе первых. Отмечается, что специальное исследование научного стиля языка началось еще в 60-е годы прошлого века и отражено в специальных монографических трудах, в которых ученые определяют специфику материалов научного стиля, особенности его объективных характеристик и отличий от других языковых стилей. Важным является изучение теоретических вопросов, которые предоставляют возможность более глубоко исследовать историю и пути формирования научного стиля украинского языка. Отмечаются имена ученых, которые имели большое влияние на формирование научной терминологии. Конец XIX – начало XX века – важный этап, когда общенаучная терминология была предоставлена в достаточно полном объеме в лексике украинского языка.

Ключевые слова: научный стиль, общенаучная терминология, специальная терминология, научный термин.

FROM THE HISTORY OF THE FORMATION OF SCIENTIFIC TERMINOLOGY OF THE UKRAINIAN LANGUAGE

Maslykova O. S.

The article deals with the study of important stages of the formation of the scientific style of the Ukrainian language and

scientific terminology in general. Thematic groups of terms that are most clearly distinguished in the Ukrainian language are indicated. It is determined that special studies of the scientific style of the language began in the 60's of the last century and reflected in special monographic works in which scientists point to the specifics of materials of scientific style, on the features of its objective characteristics and distinguishing features from other language styles. It is important to study theoretical issues, which give an opportunity to research in more detail the history and stages of the formation of the scientific style of Ukrainian language. The names of scientists who had a decisive influence on the process of formation of scientific terminology were pointed. It is determined that the end of XIX - the beginning of XX century is an important period when the general scientific terminology was presented in sufficiently complete volume in the lexical materials of the Ukrainian language.

Keywords: *scientific style, general scientific terminology, technical terminology, scientific term.*

Постановка проблеми. У системі структурно-функціональних стилів кожної високорозвиненої літературної мови поряд із художнім, публіцистичним, офіційно-діловим, розмовно-побутовим виняткова роль належить науковому стилю, який має свої лексичні й граматичні особливості. Процес формування наукової термінології в різних мовах відбувається в неоднакових історичних умовах, що позначається на його інтенсивності й на характері конкретних зв'язків із процесом творення інших стилів мови.

Спеціальне вивчення наукового мовлення почалося в 60-х роках і пов'язане з монографічними працями М. Кожиної, А. Васильєвої, М. Котюрової, М. Жовтобрюха та інших дослідників. Праці вчених у цілому визначають специфіку наукового стилю, особливості його об'єктивних характеристик і відмінностей від інших стилів мови. Важливим на сьогодні є вивчення теоретичних питань, пов'язаних із глибшим дослідженням історії і шляхів формування наукового стилю української мови та наукової термінології в цілому.

Мета статті – визначити основні етапи розвитку наукового стилю української мови. З’ясувати важливі тематичні групи наукових термінів та вказати на основні шляхи їх формування.

Аналіз літератури. Питання про історію та специфіку формування наукового стилю української мови стали об’єктом наукового дослідження М. А. Жовтобрюха, Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк, Н. Д. Бабич, О. Д. Пономарева, Н. В. Зелінської, П. О. Селігей та ін. Висвітлення матеріалу щодо наукового стилю насамперед пов’язується з проблемними питаннями традицій наукового текстотворення. Наголошується, що науковий стиль повинен визначатися високими естетичними властивостями тексту [4, с 350].

Виклад основного матеріалу. Відомо, що в літературних мовах, суспільне функціонування яких історично не обмежувалося і не ускладнювалося гальмуючими впливами, як, наприклад, у російській, англійській, французькій, німецькій, науковий стиль в основному формувався паралельно зі стилями художнім, публіцистичним, офіційно-діловим, хоча, звичайно, провідна й визначальна роль у розвитку мовної стильової системи цих мов складалася вже після того, як сформувався і досяг значного розвитку художній стиль. Так, науковий стиль польської мови активно починає формуватися з 60-70-х років XIX ст., коли у Варшаві було засновано Головну школу, Краківський університет перейшов на польську мову викладання і в Кракові була організована Академія наук. Науковий стиль української мови остаточно формувався ще пізніше, вже тоді, коли стилі художньої літератури в ній досягли високого ступеня досконалості. Перші поодинокі спроби писати українською мовою українські твори можна датувати початком 60-х років XIX ст., коли в журналі «Основа» розпочалося друкування науково-популярних статей. Вони писалися живою народною мовою, але з помітною стилізацією її під просту розповідь з елементами архаїзації. «Основі» належить і перша, з ініціативи П. Г. Житецького, серйозна спроба поставити питання про науковий стиль української мови в теоретичному плані й визначити перспективу його розвитку [2, с. 319-324]. Проте умов для практичної реалізації цього не було ще протягом тривалого часу.

Звісно, що розвиток і функціонування наукової мови тісно пов'язані з діяльністю наукових установ. Тож першою українською науковою установою, що розпочала значну дослідницьку роботу, вважається Наукове товариство імені Шевченка у Львові, організоване в 1893 році, а з 1907 року розпочало свою діяльність Українське наукове товариство в Києві. Обидві ці установи видавали «Записки», в яких публікувалися наукові розвідки з історії, філології та етнографії, а також спеціальні збірники секцій – філологічної, історико-філософської та математично-природничо-лікарської – у Львові й природничо-технічної та медичної – у Києві. Окремі наукові статті публікувалися в інших збірниках і періодичних виданнях, зокрема в журналах «Правда», «Літературно-науковому віснику», «Україні». З кінця ХІХ ст. інтенсивно розгортається видання наукових, частіше науково-популярних книг українською мовою, але теж, головним чином, з гуманітарних дисциплін, найбільше з історії і літератури; менше з економіки, права та філософії. Наукові праці з географії, біології, геології, медицини представлені лише поодинокими назвами, а книги з фізики, математики, хімії і техніки майже не видавалися. Очевидно, відбиваючи цей факт, відомий український мовознавець та природознавець І. Г. Верхратський писав у 1910 р., що «у нас літератури наукової руської немає», хоч у цих словах і було деяке перебільшення. Шкільні підручники українською мовою того періоду в більшості являли собою переклади з німецької або польської мови.

Отже, науковий стиль української мови активно починає розвиватися приблизно з 90-х років ХІХ ст. На його розвиток мали великий вплив такі видатні українські вчені, як М. Драгоманов, М. Грушевський, І. Франко, К. Михальчук, А. Кримський, В. Гнатюк, М. Сумцов та ін. Він характеризується насамперед загальнонауковою і спеціальною термінологією, розгалуженою відповідно до диференціації наукових знань. У лексиці української літературної наукової літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. загальнонаукова термінологія представлена вже досить помітним шаром. Звичайним вже стало вживання в ній таких слів, як *абстракція*,

аксіома, аналіз, синтез, аргумент, аспект, гіпотеза, дедукція, індукція, дефініція, досвід, дослід, еволюція, експеримент, елемент, класифікація, принцип, проблема, розвідка, система, теорія, термін, форма, формула і багато інших мовних одиниць, що стали надбанням сучасної української наукової термінології. Активного вживання набули й похідні утворення термінологічного характеру, як наприклад, аргументація, дослідний, дослідник, теоретичний, теоретик тощо.

У наукових працях того періоду найчастіше вживаною є термінологія окремих тематичних груп. Відносно багатою і розгалуженою була вже в українській мові спеціальна термінологія, вживана в галузі суспільних наук. У працях з історії вживаними є терміни *палеоліт, палеолітичний, неоліт, неолітичний, доісторичний, передісторичний, кам'яна доба, первісна людина, історія всесвітня, історія нова, середньовіччя, феодалізм, феодальний, мемуаристика, історичний документ, історичний процес* тощо. У літературознавчих та мистецтвознавчих розвідках представлена майже вся та спеціальна термінологія, що вживається в цих науках і сьогодні.

Поступово складалася мовознавча: *словотвір, неологізм, наголос, займенник, дієприкметник, дієприслівник, стилістика, експресія слова, абстрактні терміни, санскрит, есперанто*; економічна: *додаткова вартість, внутрішній ринок, світовий ринок, нагромадження капіталу, земельна рента, продуктивні сили, підприємство, трест, синдикат, політична економія*; юридична: *законопроект, судовий процес, судова справа, трибунал, підсудність, судовий вирок, родинне право, спадкоємець, юрисконсульт*; філософська: *діалектика, матерія, історичний матеріалізм, ідеалізм, монізм, дуалізм, прагматизм, субстанція, софіст, теорія пізнання, метафізичний термінологія* тощо.

Кінець XIX – початок XX ст. характеризується тим, що саме у цей період активно починає формуватися і розвиватися термінологія інших наук, наприклад, природнича: *тканина, клітина, клітинний, м'язи, нирки, центральна нервова система, бактерії, теорія еволюції, вітамін*; географічна: *атмосфера, горизонт, клімат, землетрус, континент,*

континентальний, земна кора; астрономічна: комета, планета, сонячна система, затемнення сонця; медична: ліки, діагноз, медикаменти, малярія, діабет, гастрит, ревматизм, клініка; хімічна: азот, кисень, вуглець, водень, хімічний аналіз, хімічна реакція, атомістична теорія; фізична: атом, електрон, будова матерії, критична температура, калорія, електронна теорія, електроніка, радіоактивність; математична: алгебраїчне рівняння, алгебраїчні функції, аналітична геометрія, діаметр та ін.. Формується і технічна термінологія на зразок: *бетон, електротехніка, конденсатор, паровий двигун, гірнича промисловість, газовий двигун, двигун внутрішнього згорання, гідравлічний двигун, тепловий баланс, мотор, винахід, механіка, технічний огляд* та ін.

Важливо зазначити, що спеціальна наукова й технічна термінологія української мови в передреволюційний період формувалася не тільки на матеріалі наукової літератури, а й в періодичній пресі, об'єктом висвітлення якої було наукове, культурне життя, розвиток технічної сфери.

Основні шляхи та принципи творення української термінології були такі ж, як і в інших мовах. Частина термінів за своїм походженням і будовою була українською, тобто виникла за законами словотворення української мови з використанням існуючих у ній морфем. Проте значна кількість українських термінів належала до інтернаціонального фонду лексики, що активно функціонував у всіх слов'янських та неслов'янських європейських мовах.

Складні обставини та несприятливі умови розвитку української літературної мови ще в дореволюційний період негативно позначилися на подальшому процесі творення української термінології. В українській термінології початкового періоду її формування виникли й вживалися такі дублетні терміни, як *полюс – бігун, клімат – підсоння, діаметр – поперечник, недоторканість посла – нетикаємність посла, переклад – перевод, природознавець – природописець* і под. Окремі терміни того самого кореня мали різний граматичний рід – у Східній Україні здебільшого на зразок російської мови, а в Галичині – переважно на зразок польської, наприклад: *аналіз – аналіза, синтез – синтеза, програма – програм, туберкульоз – туберкульоза* тощо.

Відсутність авторитетного наукового центру, який би координував і спрямовував процес творення спеціальної термінології в українській мові та виробляв наукові засади її збагачення, часто спричинялася до появи в ній спрощених, примітивних назв, які не відображали природи позначуваних понять. Це були власне локальні слова і вирази, хоч і вмотивовані з погляду їх змісту, але незрозумілі на більшості території, наприклад, *зліпак* «конгломерат», *жизний* «родючий», *злбок* «опукла вершина гори» і под. Спроби термінологізувати такі слова закінчилися невдачею. До цього ще долучилася розбіжність у словотворчому та орфографічному оформленні тодішньої термінології (пор. *тиф* – *тифус*, *законодавство* – *законодатство*, *вулкан* – *вулькан*, *аероплан* – *аероплан*, *технологія* – *технольогія* та ін.).

Таким чином, основи сучасної української термінології закладалися ще в останні десятиліття XIX – на початку XX ст. В окремих галузях науки, наприклад, суспільній, вона досягла значного розвитку, хоч і не була позбавлена певних негативних рис (невмотивовані дублети, паралельні словотвірні структури тощо), в інших галузях науки термінологія перебувала ще на початковій стадії становлення. Стан спеціальної термінології повністю відбивав рівень розвитку української наукової мови того часу. Стає зрозумілим, що українська термінологія того періоду не сприйняла повністю давні термінологічні надбання.

Процес формування наукового стилю української мови пройшов складний і тривалий шлях у своєму розвитку. Завершення процесу формування припадає на середину XX ст. У результаті українська наукова мова в усіх її структурних компонентах, в усій її системі досягла сьогодні того стану, того рівня розвитку, що дозволяє передавати найскладніші здобутки людської думки в будь-якій сфері наукових знань. В українській науковій мові виробилися власні принципи використання словесних засобів української мови [5, с. 14].

Сучасна українська термінологія, як і термінологія будь-якої іншої мови, неоднорідна за своїм походженням. Переважна більшість термінів створена на основі іншомовних структурних елементів, головним чином, старогрецьких і латинських: *автомат*, *агрегат*, *аналіз*, *вітамін*, *арта*, *інерція*, *лірика*,

рента та ін. Такі терміни належать до міжнародного термінологічного фонду, зокрема європейського; вони присутні в лексичному складі англійської, італійської, польської та інших мов. Частина термінів в українській мові виникла на основі власних словотворчих засобів, як наприклад, *вмикач*, *вимикач*, *обчислення*, *множина*, *речовина*, *перетворення*, *пилівіддільник*.

Російська мова стала важливим джерелом збагачення її міжнародною термінологією, що, як правило, українською мовою не перекладається, а лише підпадає в ній фонетичному й граматичному освоєнню: *алгоритм*, *алюфон*, *аналог*, *варіатор*, *газифікатор* тощо. З російської або через російську мову перейшло в українську також багато інших спеціальних термінів, які майже послідовно перекладаються українською мовою, наприклад: *відновник*, *вогнегасник*, *збудник*, *зварювальник*, *водонепроникність* і т.д. (рос. *восстановитель*, *огнетушитель*, *возбудитель*, *сварочный*, *водонепроницаемость*).

Часто до граматичної системи української мови одному російському термінові в ній еквівалентні не один, а кілька термінів. Наприклад, російський термін *напряжение* українською мовою передається трьома відповідниками: *напруга*, *напруження* (дія, стан) і *напружування* (незавершена дія); термінові *обшивка* відповідають українські *обшивка* (предмет), *обшиття* (дія), *обшивання* (незавершена дія), *оборудование* (підприємства) – *устаткування*, *обладнання* (дія, предмети), *устатковування*, *обладнування* (незавершена дія) та ін. Це є яскравим виявом паралельного словотворення в національних мовах [3, с. 9].

Однією із найважливіших вимог до наукового стилю української мови є точність вислову. Точність для науки і з нею для її мови є провідним завданням, незаперечним у його доконечності, і, отже, йому, цьому завданню, натурально, підкоряються всі засоби вислову, серед них і є суворі диференційованість слів-понять або наукова термінологія [1, с. 325]. Цією властивістю наукової мови зумовлюється необхідність вживання в ній єдиної термінології, з однозначністю кожного терміна.

Однак у науковій мові помітною є й інша тенденція, спричинена прагненням авторів до якісного вислову, бажанням бути доступним навіть для читачів, які не мають спеціальної підготовки в даній галузі знань [4, с. 340]. Цим зумовлена досить широко відома в кожній мові заміна інтернаціональних термінів з непрозорою етимологією словами національної мови з прозорою етимологією. Цей факт підтримує відому й існуючу в мові дублетність термінології, тобто співіснування інтернаціональних і національних термінів, хоч така дублетність і не бажана з погляду вимог до точності наукової мови. Існують термінологічні дублети такого типу і в сучасному українському науковому стилі, наприклад: *алфавіт* – *абетка*, *апроксимація* – *наближення*, *біном* – *двочлен*, *дисперсія* – *розсіяння*, *дистрибутивність* – *розподільність*, *квалітативний* – *якісний*, *квантитативний* – *кількісний*, *осциляція* – *коливання*, *суперпозиція* – *накладання*, *транзитивність* – *перехідність*, *трином* – *тричлен*, *експоненціальний* – *показниковий*, *елімінація* – *виключення* та ін. [3, с. 10].

Питання термінологічної дублетності, на думку багатьох дослідників, є небажаним явищем у науковій термінології. Наприклад, І. Івич, досліджуючи слов'янську лінгвістичну термінологію, чітко висловився за те, щоб уникати можливості утворення термінів-дублетів, а також прагнути до усунення того з двох уже існуючих термінів, якому не властиві якісь справжні переваги. Інші вчені вважають, що термінологічна дублетність спричинена прагненням полегшити читачеві сприйняття наукового тексту і тому припускають можливість у певних різновидах наукової літератури (підручниках, посібниках, науково-популярних працях) функціонування двох існуючих у мові термінів.

У науці існує кілька способів уживання термінологічних відповідників. Активніше вживаються такі еквіваленти в працях з гуманітарних, природничих і технічних наук, і менш активно вони вживаються в працях із точних наук. Вони можуть співіснувати в одному науковому тексті з міжнародними термінами, вживатися лише як засіб пояснення міжнародного терміна, що вперше вжитий у тексті, або й

повністю його заступати. Головне для кожного стилю, звичайно, не те, яку саме термінологію вживати в ньому, а в тому, щоб при наявності дублетних термінів вони ні в якому разі не розрізнялись будь-якими, навіть найменшими семантичними відмінностями [8, с. 285-286]. Сьогодні дослідники наукових текстів також звертають увагу на те, що зараз часто простежується надмірне вживання непотрібних термінів у наукових матеріалах, невиправдана заміна питомих слів запозиченими, часте вживання задовгих речень, багатослів'я тощо [7, с. 174-175]. Погляд на особливості використання наукового жаргону висвітлює дослідниця наукового стилю П. О. Селігей. Учена наголошує, що якщо науковий жаргон закритий перед читачем, то досконалий науковий текст має бути відкритим, зрозумілим, прямо орієнтованим на читача. Тому авторові дуже важливо захопити читача, зацікавивши його власним науковим дослідженням [6, с. 11].

Висновки. Отже, дослідження процесу формування наукової термінології української мови, визначення джерел творення наукового стилю, ролі міжмовних контактів у процесі його становлення і подальшого розвитку, дослідження його жанрового збагачення, історії становлення галузевої термінології є головними теоретичними та практичними завданнями дослідників мови. Важливим на сьогодні є вивчення теоретичних питань, які пов'язані з глибшим дослідженням історії та шляхів формування наукового стилю української мови.

Список використаних джерел

1. Булаховський Л. А. Виникнення і розвиток літературних мов / Л. А. Булаховський // Вибрані праці в 5-ти томах. Т. 1. К.: Наукова думка, 1975. 495 с.
2. Жовтобрюх М. А. Мова української преси(до середини 90-х років XIX ст.) / М. А. Жовтобрюх. К.: Вид-во Академії наук Української РСР, 1963. 415 с.
3. Жовтобрюх М. А. Науковий стиль української мови / М. А. Жовтобрюх // Мовознавство. 1968. № 1. С. 3-14.

4. Зелінська Н. В. Поетика приголомшеного слова: Українська наукова література XIX початку XX ст. / Н. В. Зелінська. Л., 2003. 352 с.
5. Зелінська Н. В. Який він, науковий стиль? / Н. В. Зелінська // Культура слова. 1990. Вип. 38. С. 13-16.
6. Селігей П. О. Науковий жаргон: основні ознаки та причини появи / П. О. Селігей. К., 2003. 56 с.
7. Селігей П. О. Науковий стиль української мови : ресурси оновлення / П. О. Селігей // Мовознавство. 2006. № 2. – С. 174-175.
8. Семичев В. Н. К вопросу о специфике термина / В. Н. Семичев // Уч. зап. Моск. гос. пединститута. 1967. Т. 259. С. 285-286.

References

1. Bulakhovskiy L. A. *Vynyknennia i rozvytokliteraturnykhmov* [the emergence and development of literary languages], NaukovaDymka, 1975 495 p.
2. Zhobtobriukh M. A. *Mova ukraïnsko ipresy (do seredyny 90-kh rokiv XIX st.)* [The language of the Ukrainian press (until the mid-90's of the nineteenth century.)]. K.: Publishing House of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR, 1963. 415 p.
3. Zhovtobriukh M. A. *Naukovyi styl ukraïnskoi movy* [Scientific style of the Ukrainian language]. *Movoznavstvo*. 1968. № 1. P. 314.
4. Zelinska N. V. *Poetyka pryholomshenoho slova: Ukraïnska naukova literatura XIX pochatku XX st.* [Poetics of a stunned word]. L., 2003. 352 p.
5. Zelinska N. V. *Yakyy vin, naukovyy styl?* [What is it, scientific style?] // *Kul'tura slova*. 1990. edition 38. P. 13-16.
6. Selihei P. O. *Naukovyi zharhon: osnovni oznaky ta prychny poiavy* [Scientific jargon: the main features and causes of appearance]. K., 2003. 56 p.
7. Selihei P. O. *Naukovyi styl ukraïnskoi movy: resursy onovlennia* [Scientific style of the Ukrainian language: resources of updating]. *Movoznavstvo*. 2006. № 2. P. 174-175.

8. Semychev V. N. K voprosu o spetsyfyke termyna [To the question of the specificity of the term] // Cientific notes of the Moscow State Pedagogical Institute. 1967. T. 259. P. 285-286.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Масликова Оксана Степанівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології
Кримський інженерно-педагогічний університет
вул. Севастопольська, 22, м. Сімферополь, Крим
e-mail: o-maslikova@mail.ru

ДАНИЕ ОБ АВТОРЕ

Масликова Оксана Степановна, кандидат филологических наук, доцент кафедры украинской филологии
Крымский инженерно-педагогический университет
ул. Севастопольская, 22, г. Симферополь, Крым
e-mail: o-maslikova@mail.ru

DATA ABOUT THE AUTHOR

Maslikova Oksana Stepanivna, candidate of philology, docent of department of Ukrainian philology.
Crimean Engineering and Pedagogical University
Crimea, Simferopol, 22SevastopolStreet
e-mail: o-maslikova@mail.ru

УДК 81'367.7

ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АНТОНІМІВ У ТЕКСТАХ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ

Бугайова О. І.

У статті проаналізовано прагматичний потенціал антонімів у досягненні мети рекламної комунікації соціального спрямування.

Соціальна реклама як засіб масової комунікації є важливим інструментом гармонізації поведінки людей у